

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1935 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.

Genom en den 30 november 1934 dagtecknad till lagutskott hänvisad proposition, nr 7, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

**angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472)
om förbud mot politiska uniformer.**

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1933 om förbud mot politiska uniformer, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1935, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1938, dock att slutbestämmelsen i lagen från och med den 1 juli 1935 skall hava följande lydelse:

Å förseelse, som under lagens giltighetstid begåtts, skola jämväl efter den 30 juni 1938 tillämpas de i lagen meddelade bestämmelser.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Genom den år 1933 antagna lagen om förbud mot politiska uniformer har Konungen tillagts befogenhet att, där det för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet finnes påkallat, förbjuda bärande av uniform eller liknande klädedräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning, och skall sådant förbud jämväl avse uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken. Lagen gäller dock allenast till och med den 30 juni 1935.

Genom kungörelse den 20 juli 1933 meddelades förbud i överensstämmelse med lagens stadganden.

Vid 1934 års riksdag yrkades i en av herr Meyerhöffer m. fl. inom andra kammaren väckt motion, nr 130, att riksdagen ville besluta omedelbart upphävande av lagen. Vid samma riksdag yrkades i motionen nr 157 i första

kammaren av herr Johan Bernhard Johansson m. fl. och motionen nr 334 i andra kammaren av herr Lindman m. fl., att riksdagen måtte besluta ett tillägg till lagen av innebörd, att från det däri stadgade förbudet undantoges blågul armbindel, blågult marskalksband och blågul kokard, icke försedda med politiskt kännetecken samt burna på vedertaget sätt för att utmärka funktionärskap.

Första lagutskottet avstyrkte i avgivet utlåtande, nr 59, yrkandet om lagens upphävande i den första motionen enär enligt utskottets mening lagen varit till nytta i de hänseenden som åsyftades med densamma samt lagen alltjämt syntes vara behövlig. Rörande yrkandet om ändring av lagen i de båda övriga motionerna erinrade utskottet hurusom det vore bekant, att personer, vilka vid politiska möten, där de enligt uppgift haft vissa särskilda funktioner att fylla, burit blågula armbindlar, blivit efter åtal dömda till ansvar för överträdelse av lagen. Svea hovrätt hade emellertid befriat från ansvar. Då hovrättens utslag, som vunnit laga kraft, syntes tillgodose de uti nu nämnda motioner framförda synpunkterna, hemställde utskottet, att icke heller dessa motioner måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Vad första lagutskottet sålunda anfört godkändes av riksdagen.

Departementschefen anmodade sedermera samtliga länsstyrelser att avgiva redogörelse för de erfarenheter, som vunnits ifråga om tillämpningen av den med stöd av lagen utfärdade kungörelsen den 20 juli 1933. Beträffande det närmare innehållet i dessa yttranden får utskottet hänvisa till propositionen.

Departementschefen anför för egen del bland annat:

»Av myndigheternas yttranden framgår, att det i kungörelsen meddelade förbudet i stort sett blivit åtlämnat. Å orter, där tidigare vissa politiska grupper visat en alltmör tilltagande benägenhet att i propagandasyfte eller för att eljest manifestera sin politiska åskådning uppträda i uniform, har detta bruk efter förbudets införande märkbart avtagit, ja, å flertalet orter helt försvunnit. Att detta varit till gagn för allmän ordning och säkerhet har vitsordats av polismyndigheterna å dessa orter. Förbudet torde även hava bidragit till att förhindra införandet av berörda bruk till andra delar av landet. Då frågan om lagstiftning på detta område bragtes inför 1933 års riksdags prövning, framhöll jag, på skäl som jag i det propositionen bifogade statsrådsprotokollet för den 12 maj 1933 närmare utvecklade, hurusom det syntes önskvärt att i tid stävja uniformsbruket. Det av mig angivna syftet med lagstiftningen synes alltså hava blivit uppnått. Emellertid saknas det icke anledning befara att, därest lagstiftningen på detta område upphör, uniformsbruket åter skall komma att utöva lockelse å vissa politiska gruppbildningar. På grund därav föreslår jag, att denna lagstiftning fortfarande upprätthålles under ytterligare tre år.»

Utskottet.

Såsom utskottet uttalade vid 1934 års riksdag synes 1933 års lag om uniformsförbud ha varit till nytta och utskottet finner välbetänkt att lagens giltighetstid i enlighet med departementschefens förslag utsträcker ytterligare tre år framåt.

Utskottet får alltså hemställa,
att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.
Stockholm den 5 februari 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:
från första kammaren: herrar *Åkerman, Anderson* i Hägelåkra*, *Klefbeck, Svenson* i Eskhult*, *Löfgren, Norling, Velanders* och *Wijkström*;
från andra kammaren: herrar *Lindqvist* och *Nilsson* i Antnäs, fru *Östlund*,
herr *Olsson* i Mellerud*, fröken *Wellin* samt herrar *Johansson* i Bro*, *Berg* och
Björling.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
